

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 25. juuni 2021
(OR. en)

EUCO 7/21

CO EUR 4
CONCL 4

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Euroopa Ülemkogu kohtumine (24. ja 25. juuni 2021) – Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. COVID-19

1. Euroopa Ülemkogu tervitab vaksineerimise valdkonnas tehtud häid edusamme ja epidemioloogilise olukorra üldist paranemist, rõhutades samas vajadust jätkata vaksineerimist ning olla valvas ja koordineeritud arengusuundade osas, eelkõige seoses viirusevariantide tekkega ja levikuga.
2. Kokkulepped, mis saavutati ELi digitaalse COVID-tõendi suhtes ning ELi sisest reisimist ja ELi mittehädavajalikkude reisimist käsitleva kahe nõukogu soovitusel läbivaatamise suhtes, hõlbustavad ohutut piiriülest reisimist. Liikmesriigid kohaldavad neid viisil, mis tagab vaba liikumise täieliku taastamise niipea, kui rahvatervise olukord seda võimaldab.
3. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas ELi pühendumust rahvusvahelisele solidaarsusele pandeemia reageerimisel. Kiiresti tuleks edendada käimasolevat tööd, et aidata hoogustada ülemaailmset vaktsiinide tootmist ja parandada nende üldist kättesaadavust, eeskätt COVAXi mehhanismi kaudu. Kõik tootjariigid ja tootjad peaksid aktiivselt kaasa aitama jõupingutustele suurendada COVID-19 vaktsiinide, toorainete, ravivahendite ja ravimite ülemaailmset tarnet ning koordineerima oma tegevust, kui tarnimisel ja jaotamisel ilmneb kitsaskohti.
4. Euroopa Ülemkogu tervitab maailma terviseassamblee 74. istungjärgul vastu võetud otsust korraldada 2021. aasta novembris maailma terviseassamblee erakorraline istungjärg, millel käsitletakse pandeemiaks valmisoleku ja sellele reageerimise raamkonventsiooni. EL jätkab tööd pandeemiaid käsitleva rahvusvahelise lepingu koostamiseks.
5. Euroopa Ülemkogu arutas komisjoni aruande põhjal esialgseid õppetunde, mida pandeemiast võib saada. Ülemkogu kutsub järgmist eesistujariiki üles jätkama nõukogus tööd, et parandada meie kollektiivset valmisolekut, reageerimisvõimet ja vastupanuvõimet tulevaste kriiside suhtes ning et kaitsta siseturu toimimist.

II. MAJANDUSE TAASTAMINE

6. Euroopa Ülemkogu vaatas läbi taasterahastu „Next Generation EU“ rakendamise seisu. Ülemkogu tervitab omavahendite otsuse õigeaegset jõustumist, mis võimaldas komisjonil alustada Next Generation EU jaoks vahendite laenamist, et toetada täielikku ja kaasavat taastamist ning liidu rohe- ja digipööret.
7. Euroopa Ülemkogu innustab komisjoni ja nõukogu jätkama tööd riiklike taaste- ja vastupidavuskavadega, seades eesmärgiks nende heakskiitmise, et liikmesriigid saaksid täielikult ära kasutada taaste- ja vastupidavusrahastust saadava rahastuse potentsiaali, ning rõhutab kavade täieliku ja õigeaegse rakendamise tähtsust, kaitstes samas liidu finantshuve.
8. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava ELi peamisi eesmärke kooskõlas Porto deklaratsiooniga.
9. Euroopa Ülemkogu kinnitab euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel eelnõu.
10. Euroopa Ülemkogu jääb ootama G20/OECD raames konsensusel põhinevaid kiireid edusamme ülemaailmse äriühingu tulumaksu reformi vallas.

III. RÄNNE

11. Euroopa Ülemkogu arutas rände olukorda erinevatel rändeteedel. Ehkki ELi ja liikmesriikide võetud meetmed on ebaseaduslikke rändevoo viimastel aastatel vähendanud, tekitavad mõnel rändeteel täheldatud suundumused tõsist muret ning eeldavad pidevat valvsust ja kiiret tegutsemist.

12. Inimeste hukkumise ärahoidmiseks ja Euroopa piiridele avalduva surve vähendamiseks intensiivistatakse Euroopa Liidu välistegevuse lahutamatu osana vastastikku kasulikke partnerlusi ja koostööd päritolu- ja transiidiriikidega. Lähenemisviis on pragmaatiline, paindlik ja kohandatud ning selle raames kasutatakse Euroopa tiimina koordineeritult kõiki olemasolevaid ELi ja liikmesriikide vahendeid ja stiimuleid ning selle elluviimine toimub tihedas koostöös ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga ja Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooniga. Selles tuleks käsitleda kõiki rändeteid ning see peaks tuginema kogu rändeteed hõlmavale lähenemisviisile, tegeledes algpõhjustega, toetades piirkonnas pagulasi ja põgenikke, suurendades rände haldamise suutlikkust, kaotades rändajate smugeldamise ja nendega kaubitsemise, tugevdades piirikontrolli, tehes koostööd otsingu- ja päästetegevuse vallas, tegeledes seadusliku rändega, austades samas riikide pädevusi, ning tagades tagasisaatmise ja tagasivõtmise. Sellest tulenevalt Euroopa Ülemkogu:
- kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles viivitamatult tõhustama tihedas koostöös liikmesriikidega konkreetseid meetmeid prioriteetsete päritolu- ja transiidiriikidega ning andma neile konkreetset abi;
 - kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles esitama 2021. aasta sügisel tihedas koostöös liikmesriikidega prioriteetseid päritolu- ja transiidiriike puudutavad tegevuskavad, märkides ära selged eesmärgid, täiendavad toetusmeetmed ja konkreetse ajakava;
 - palub komisjonil kasutada parimal võimalikul viisil ära vähemalt 10% naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi rahastamispaketist ning rahastamise muudest asjakohastest instrumentidest rändega seotud meetmete jaoks ning anda nõukogule oma sellekohastest kavatsustest aru novembriks.
13. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka ja lükkab tagasi igasugused kolmandate riikide katsed kasutada rändajaid ära poliitilistel eesmärkidel.

IV. TÜRGI

14. Euroopa Ülemkogu arutas taas olukorda Vahemere idaosas ja Euroopa Liidu suhteid Türgiga ning tuletas meelde, et EL on strateegiliselt huvitatud stabiilsest ja turvalisest keskkonnast Vahemere idaosas ning koostööl põhinevate ja vastastikku kasulike suhete arendamisest Türgiga. Ülemkogu tervitab hiljutist pingete leevenemist Vahemere idaosas, mis peab jätkuma kooskõlas Euroopa Ülemkogu liikmete 25. märtsi 2021. aasta avaldusega.
15. Euroopa Ülemkogu kordab taas ELi valmisolekut teha Türgiga järkjärgulist, proportsionaalset ja tagasipööravat koostööd, et tõhustada koostööd mitmes ühist huvi pakkuvates valdkonnas, võttes arvesse märtsis ja varasemates Euroopa Ülemkogu järeldustes sätestatud tingimusi.
16. Selle raamistiku kohaselt võtab ülemkogu teadmiseks, et tehnilisel tasandil on alustatud tööd ELi ja Türgi tolliliidu moderniseerimise mandaadiga, ning tuletab meelde vajadust käsitleda tolliliidu rakendamisel praegu esinevaid raskusi, tagades selle tõhusa kohaldamise kõigi liikmesriikide suhtes. Nõukogu võib sellise mandaadi vastu võtta Euroopa Ülemkogu täiendavate suuniste alusel.
17. Ülemkogu võtab samuti teadmiseks ettevalmistava töö kõrgetasemeliste dialoogide pidamiseks Türgiga vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, nagu ränne, rahvatervis, kliima, terrorismivastane võitlus ja piirkondlikud küsimused.
18. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles esitama kooskõlas Euroopa Ülemkogu liikmete 2021. aasta märtsi avaldusega ja ELi üldise rändepoliitika kontekstis viivitamata ametlikud ettepanekud Türgis, Jordaania, Liibanonis ja piirkonna muudes osades asuvate Süüria pagulaste ja neid vastuvõtivate kogukondade abistamise jätkuvaks rahastamiseks.

19. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma varasemaid järeldusi ja on jätkuvalt täielikult pühendunud Küprose probleemi terviklikule lahendamisele, mis põhineb kahe kogukonna ja kahe tsooni poliitiliselt võrdsel föderatsioonil ja on kooskõlas asjakohaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega. Ülemkogu toonitab Varosha staatuse tähtsust ning kutsub üles austama täielikult ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone, eelkõige resolutsioone 550, 789 ja 1251. Ülemkogu avaldab kahetsust, et ÜRO egiidi all Genfis toimunud mitteametlik kohtumine ei sillutanud teed ametlike läbirääkimiste jätkamisele. Euroopa Liidul on jätkuvalt aktiivne roll selle protsessi toetamisel.
20. Õigusriik ja põhiõigused Türgis on endiselt peamine mureküsimus. Erakondade, inimõiguste kaitsjate ja meedia sihikule võtmine kujutab endast suurt tagasilööki inimõiguste osas ja läheb vastuollu Türgi kohustustega austada demokraatiat, õigusriigi põhimõtet ja naiste õigusi. Sellistes küsimustes peetav dialoog jääb ELi ja Türgi suhete lahutamatuks osaks.
21. Kooskõlas ELi ja Türgi ühise huviga piirkondliku rahu ja stabiilsuse vastu ootab Euroopa Ülemkogu, et Türgi ja kõik osalejad annavad positiivse panuse piirkondlike kriiside lahendamisse.
22. Euroopa Ülemkogu jätkab selle teema käsitlemist.

V. LIIBÜA

23. Euroopa Ülemkogu kinnitab oma pühendumust Liibüa stabiliseerimisprotsessile ÜRO egiidi all. Valimised peaksid toimuma tegevuskavas kokkulepitu kohaselt 24. detsembril 2021 ning nende tulemused peaksid olema kõigi poolt aktsepteeritud.
24. Euroopa Ülemkogu kutsub üles tegema edusamme kaasava ja Liibüa vastutusel peetava dialoogi vallas ning kõikide välisvägede ja palgasõdurite viivitamatu väljaviimise nimel.

VI. VENEMAA

25. Kooskõlas oma 24.–25. mai 2021. aasta järeldustega arutas Euroopa Ülemkogu suhteid Venemaaga, võttes arvesse kõrge esindaja ja komisjoni aruannet.
26. Euroopa Liit on pühendunud ühtsele, pikaajalisele ja strateegilisele Euroopa lähenemisviisile, mis põhineb viiel juhtpõhimõttel. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu, komisjoni ja kõrget esindajat üles jätkama nende täielikku rakendamist, võttes nõuetekohaselt arvesse Euroopa Liidu väärtusi, põhimõtteid ja huve.
27. Euroopa Ülemkogu eeldab, et Venemaa juhtkond näitab koostööl üles rohkem konstruktiivsust ja poliitilist pühendumust ning lõpetab ELi ja selle liikmesriikide ning kolmandate riikide vastased meetmed.
28. Euroopa Ülemkogu kutsub Venemaad üles võtma täielikult vastutuse, et tagada Minski kokkulepete täielik rakendamine, mis on peamine eeltingimus mis tahes suuremale muutusele ELi suhtumises.
29. Seoses meie vastupanuvõime tugevdamisega rõhutab Euroopa Ülemkogu, et EL ja selle liikmesriigid peavad otsustavalt ja koordineeritult reageerima Venemaa igasugusele jätkuvale pahatahtlikule, ebaseaduslikule ja kahjulikule tegevusele, kasutades täielikult ära kõiki ELi käsutuses olevaid vahendeid ning tagades koordineerimise partneritega. Sel eesmärgil kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni ja kõrget esindajat üles esitama võimalikke täiendavaid piiravaid meetmeid, sealhulgas majandussanktsioone.
30. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust süvendada ja tihendada poliitilisi, majanduslikke ja inimestevahelisi sidemeid ning koostööd idapartnerlusriikidega, et suurendada nende vastupanuvõimet. Seoses sellega tuleb ülemkogu meelde 2017. aasta idapartnerluse tippkohtumise deklaratsiooni, milles tunnustati asjaomaste idapartnerlusriikide Euroopa suunalisi püüdlusi ja valikuid, nagu on kirjas assotsieerimislepingutes ning seoses nende jõustumisega. Ülemkogu rõhutab samuti oma pühendumust süvendada suhteid Kesk-Aasiaga.

31. Euroopa Ülemkogu kordab taas Euroopa Liidu avatust teha Venemaaga valikuliselt koostööd ELile huvi pakkuvates valdkondades. Ülemkogu kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles töötama sellega seoses välja konkreetseid võimalusi, sealhulgas tingimused ja mõjutusvahendid, mis jäävad nõukogule arutamiseks, sellistes valdkondades nagu kliima ja keskkond, tervis, samuti valitud välis- ja julgeolekupoliitilised ning mitmepoolsed küsimused, nagu ühine laiaulatuslik tegevuskava, Süüria ja Liibüa. Seoses sellega kaalub Euroopa Ülemkogu Venemaaga peetava dialoogi formaate ja tingimusi.
32. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka põhivabaduste piiramise Venemaal ja kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahendamise. Ülemkogu rõhutab vajadust inimestevaheliste kontaktide ja ELi jätkuva toetuse järele Venemaa kodanikuühiskonnale, inimõiguste organisatsioonidele ja sõltumatule meediale. Ülemkogu kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles sellega seotuid ettepanekuid esitama.
33. Euroopa Ülemkogu kordab oma täielikku toetust kõigile jõupingutustele, mille eesmärk on allatulistatud lennu MH17 ohvrite ja nende omaste jaoks tõde välja selgitada, õiglus jalule seada ja süüdlased vastutusele võtta ning kutsub kõiki riike üles käimasolevas kohtuasjas täielikku koostööd tegema.
34. Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi, hindab selle rakendamist ja annab vajaduse korral täiendavaid suuniseid.

VII. VALGEVENE

35. Euroopa Ülemkogu tervitab Valgevene käsitlevate meetmete õigeaegset rakendamist kooskõlas oma 24.–25. mai 2021. aasta järeldustega.
36. Euroopa Ülemkogu kordab oma üleskutset vabastada viivitamata kõik poliitvangid ja meelevaldselt kinnipeetavad isikud, sealhulgas Raman Pratashevits ja Sofia Sapega, ning lõpetada kodanikuühiskonna ja sõltumatu meedia represseerimine. Ülemkogu kordab Valgevene rahva demokraatlikku õigust valida oma president uute, vabade ja õiglaste valimiste teel.

VIII. SAHELI PIIRKOND

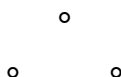
37. Euroopa Ülemkogu kordab oma üleskutset Mali üleminekuvõimudele rakendada täielikult üleminekuhartat. Ülemkogu tervitab 19. juunil toimunud ECOWASi tippkohtumise järeldusi.
38. EL ja selle liikmesriigid jätkavad G5 Saheli riikide stabiliseerimise, eelkõige G5 Saheli ühendvägede toetamist, jätkates ELi ÜJKP missioone ja osalemist Takuba rakkerühmas.
39. Euroopa Ülemkogu kinnitab veel kord ELi toetust G5 Saheli riikide jõupingutustele tugevdada valitsemistava, õigusriiki ning avalike teenuste osutamist oma territooriumidel.

IX. ETIOOPIA

40. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka Etioopia Tigray piirkonnas jätkuvad hirmuteod, etnilise ja seksuaalse vägivalda ning muud inimõiguste rikkumised ja tervitab käimasolevaid uurimisi, mille eesmärk on tagada vastutusele võtmine ja õiglus. Euroopa Ülemkogu kutsub üles viivitamatult lõpetama vaenutegevuse, võimaldama humanitaarabi takistamatu juurdepääsu kõikidele piirkondadele ning viivitamata välja viima Eritrea väed.
41. EL ja selle liikmesriigid kordavad oma pühendumust Etioopia toetamisele demokraatlike reformide elluviimisel ja lepituspüüdlustes.

X. KÜBERTURVALISUS

42. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka hiljutise liikmesriikide vastu suunatud pahatahtliku kübertegevuse, sealhulgas Iirimaal ja Poolas. Ülemkogu kutsub nõukogu üles küberdiplomaatia meetmete kogumi raames asjakohaseid meetmeid uurima.

Euroopa Ülemkogu vahetas arvamusi ÜRO peasekretäri Guterresiga.

